

De hoeve van boer Ghekiere stond tussen Kortemark en Ichtegem, enigszins terzijde van de steenweg, die Thorhout en Oostende verbindt.

Op dezelfde avond, dat Bakelandt in de hut van Roze, Gillis Landuyt als medeplichtige aannam, zat het gezin van baas Ghekiere rond de avonddis. Het maal was afgelopen, doch de huisgenoten bleven nog enige tijd gezellig napspreken. Het gesprek liep over de beroerde tijden.

— Ik heb horen zeggen, sprak de boer, dat de oorlog nog bijlange niet gedaan is.

— Oorlog! zuchtte de bazin. Wij horen tegenwoordig van niets dan van bloed. Aan de ene zijde de Fransen, aan de andere Bakelandt.

Wie de koewachter, een slungel van omstreeks dertig jaar, aandachtig beschouwd had, zou bemerkt hebben, dat hij bij het uitspreken van de naam van Bakelandt verbleekte.

— Ja, zei Trien, de dikke meid, de ellende is nog niet groot genoeg. Die handlanger van Lucifer moet ons nog meer ongelukkig maken. Ik zeg dat een mens beter dood ware. Wat zegt gij er van, Narden? vroeg zij de tweede knecht, die stilzwijgend voor zich keek. Gij ziet er zo stroef uit.

— Hebt gij iets horen leuteren van conscriptie misschien? vroeg de baas. Het schijnt dat wij die laatste Franse uitvinding ook al krijgen zullen. Ja, vriendje, vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid hebben ze ons beloofd en we krijgen er maar al te veel.

BAKELANDT

3

De gevangene van Wijnendale

TEKENINGEN: HEC LEEBANS
TEXST: J. DANIEL

UITGEVERIJ J. HOSTE N.V.
ALPHA PRESS N.V.

Doch neen, dit kwelde Narden niet. Wroeging verteerde zijn hart evenals dat van de koewachter.

Beide mannen hadden van hun meester niets dan weldaden ondervonden; de laatste was zelfs bij de dood van zijn ouders door de boer in huis als kind opgenomen. Doch schandelijk hadden zij dit vertrouwen geschonden, want de twee kerels behoorden tot Bakelandts bende. En nu waren zij de handlangers van de wrede kapitein, die een aanslag bij Ghekiere voorbereidde. Enige dagen van te voren hadden zij door de bemiddeling van een der medeplichtigen de onderrichtingen van hun opperhoofd vernomen. Overmorgen avond om elf uur zou de aanval geschieden. Beide knechten moesten de waakhonden een vergiftigd stuk vlees toewerpen. Vijf mannen zouden de voordeur, vijf andere de achterdeur inslaan. Door Narden en de koewachter aan hun bed vast te binden, kon op hen geen vermoeden vallen. Door hun inlichtingen, wist Bakelandt de gehele verdeling van de hoeve.

Doch nu de vreselijke avond naderde, plaagde het geweten, dat gelukkig nog niet geheel verstompt was, de schuldigen.

De gedachte dat hun weldoeners misschien overmorgen onder het mes van Bakelandt zouden sterven, martelde hen.

Zij namen geen deel aan het gesprek, dat nog verder handelde over de rovers en waren blij, toen de baas zeide: « Wij zullen maar gaan slapen. »

— Slaap wel, wensten de huisgenoten elkander, en ieder ging naar zijn ruststede.

Narden en Floren sliepen in de stal om dadelijk bij de hand te zijn, als er iets met de beesten mocht voorvallen.

De oudste knecht woonde op enige afstand van de hoeve, doch gebruikte bij zijn meester het avondmaal en daar hij thuis een dove vrouw had, bleef hij gaarne bij de boer wat babbelen.

— Een vervloekte zaak, zei Floren, terwijl hij onder de dekens kroop, ik wenste dat ik Bakelandt nooit gekend had.

— We zijn er in en moeten mee, antwoordde zijn makker. Vond ik maar een uitweg, doch ge weet hoe de kapitein Sander neerstootte omdat hij hem van verraad verdacht.

— Het is waar, maar zo lopen wij toch ook naar ons ongeluk. Narden, jongen, wij zijn op een slechte weg. Eens vallen wij het gerecht in handen en dan... ik mag er niet aan denken... Ik heb horen spreken van een vervaarlijk mes, dat in een slag iemand de kop afslaats... en, Narden, vreest gij ook de hel niet?

—Zie, Floren, ik durf niet, maar ik heb de hele dag met een plan rondgelopen!

—Wat wilt ge zeggen?

— Wel, een koestrik om de hals, de koord om de balk en in een ogenblik is het gedaan.

— Gij wilt u toch niet verhangen? vroeg de koewachter verschrikt.

— St, spreek zo luid niet. Moest men u horen. Wel nu ja, ik zou mij willen verhangen, om van die vervloekte Bakelandt verlost te zijn. Maar ik durf niet.

— En ik zal medeplichtig worden aan de dood van mijn meester.

Gemarteld door hevige wroeging sloeg de rampzalige de handen wanhopig

BAKELANDT

THE DEPARTING TEAM
WELLSVILLE

voor het gelaat.

De knecht zweeg enige tijd. Dan sprak hij :

— Zo wij deze nacht er eens van door trokken, Floren. Naar Frankrijk, Duitsland, het is gelijk waar, al was het naar het ander einde van de wereld.

— En de baas en zijn vrouw laten vermoorden, Narden. Ik heb horen zeggen, dat er nergens rust is voor een moordenaar !

Traag kroop de lange nacht voort maar met de zon, die heerlijk aan de Oosterkimme verrees, daagde voor hun gefolterd gemoed geen rust op.

En toen de koewachter 's avonds met zijn mand kolen naar de pastoor stapte, was het of er een zware last op zijn hart drukte.

— Ha, dat is vriendelijk van baas Ghekiere, zo aan mij te denken, sprak de grijze pastoor vrolijk, toen Floren hem de mand overreikte. Maar wat scheelt u jongen, ge ziet er zo droef uit ? Toch niet ziek zeker ?

Floren zonk plots op zijn knieën en de handen omhoog stekend, kreet hij woest :

— Vervloek mij, verstoot mij, ik ben een slecht mens, een moordenaar !

De geestelijke stond als van de donder getroffen, doch spoedig herstelde hij zich en sprak :

— Maar Flor, zijt ge buiten uw zinnen ?

— Neen, neen, ik weet wat ik zeg. Ik heb u, ik heb mijn meesters, ik heb alle mensen bedrogen. Ik ben een handlanger van Bakelandt. Ik maak deel uit van zijn bende. Ik ben een vervloekte moordenaar !

De pastoor wankelde bij het horen dezer woorden en hij moest een stoel grijpen, om niet te vallen.

— Sta op en ga zitten. Vertel mij alles, sprak hij zacht, de ongelukkige bij de arm optrekkende, meteen een stoel bijhalende.

Daar zat de boeteling, met neergeslagen ogen, geheel verplet en snikkend als een kind.

En zo vernam de pastoor de vreselijke waarheid. Was het mogelijk ? Floren, de vrolijke, gediensstige jongen, een weinig simpel zelfs, van wien men dacht dat hij geen vlieg kwaad zou doen, medeplichtige van de geweldenaar Bakelandt !

— Floren, gij zijt ver afgedwaald evenals uw makker, doch dank God uit de grond van uw hart voor deze ogenblikken. Boete en ootmoed zullen uw ziel redden.

En nog lang sprak de grijsaard met Floren, zodat Trees, de meid, zich verwonderd afvroeg, wat haar meester te verhandelen had met de simpele knecht.

In korte tijd wist de pastoor welke weg hij hier zou inslaan, om de aanslag van Bakelandt te verijdelen.

— Ga nu naar huis, zei hij tot de boeteling en kom morgen vroeg met uw makker bij mij. Ik zal u de gehele dag hier verbergen en op een geschikt ogenblik kunt ge beide deze streek verlaten en elders boetvaardig een ander leven leiden. Wat ge mij bekend hebt, blijft een geheim. Niemand zal u noch uw gezelschap. En ik zal maatregelen treffen voor de veiligheid van Ghekiere's hovee.

Woensdagavond brak aan. De lucht was betrokken ; hier en daar pinkte eenzaam een ster. Doch de maan zou zich heden nacht niet vertonen. De wind

stak op en schudde de hoge populieren bij Ghekiere's hoeve, waar overigens de grootste stilte heerste. Schijnbaar lagen de huisgenoten in de diepste rust.

Zelfs de anders zo trouwe waakhonden lieten zich niet horen. Geen wonder, zij waren niet op de hoeve. Men had ze op een naburige hofstede gebracht.

— Goed weer voor ons, mompelde Bakelandt, die met tien mannen een nabij gelegen kreupelbos verliet en recht naar de hoeve trok. Ik hoor niet het minste geblaf. Narden en Floren hebben dus opgepast. Dat nu ieder zijn plicht doe; dan zijn we straks rijk. Gij weet onze afspraak. Op mijn gefluit stampt ge de deuren in. Verplancke en Daneel, hebt gij de palen gereed?

— Ja, kapitein, klonk het op doffe toon.

— Vooruit dan en als het kan zijn, geen bloed. Maar bij de minste tegenstand, steekt dan maar toe. De vier schildwachten op hun post.

Vier kerels verlieten de groep.

De zwarte gestalten slopen voort, kropen door een opening van de haag en trokken naar het woonhuis.

Maar eensklaps sprongen twintig, dertig gedaanten vooruit; van alle kanten, uit alle hoeken kwamen zij te voorschijn. Schoten knalden, de schrik en verwarring waren algemeen.

— Vervloekt, wij zijn verraden! Kameraden, vlucht! tierde de kapitein.

Meteen slaakte hij een schreeuw. Doch als een razende wierp hij twee, drie mannen, die op hem aanvielen, omver en verdween in de duisternis. Hij liep zo snel zijn voeten hem dragen konden, sprong over grachten, struikelde, viel, stond weer op en ijde verder. Eindelijk stond hij hijgend stil, doch wie hem had kunnen zien, ware teruggeschrikt voor de van wraakzucht gloeiende ogen onder de dikke, opgetrokken wenkbrauwen. Daar bemerkte hij een zwarte gedaante.

— Trouw, riep hij aarzelend.

— Tot aan het schavot, klonk het antwoord.

— Zijt gij het, Verplancke?

— Ja, kapitein. Ze hadden mij haast vast.

— Wij zijn verraden. Dat zullen de schuldigen bekopen en de getergde roverhoofdman luchtte in vreselijke vervloekingen zijn spijt en teleurstelling. En de anderen? vroeg hij.

— Vooruit naar het huis van Pietje Fijn. Zo ze ontsnapt zijn, zullen ze daar komen en anders... en weer begon hij te vloeken. De gedachte, dat een van zijn mannen wellicht in handen van het gerecht was en hem verraden kon, maakte hem razend.

Hij ging te keer als een wild beest en toen hij de woning van Pietje Fijn bereikte, schrok de huisvrouw van het woeste gezicht, dat daar zo plotseling door de deur stak.

— Mie, geef mij wat water en lijnwaad. Ik ben gekwetst aan mijn been, tierde Bakelandt, zijn broek tot over de knieën opschuivende. Bloed droop langs zijn dij. Hij verbond de wonde.

— Is het erg? vroeg Verplancke.

— Neen, maar voor dit bloed, zal er veel ander stromen. Wacht maar boeren van Ichtegem. Gij hebt mij bedreigd. Ik zal dit niet vergeten. Neen, bij alle duivels, ik zal het niet vergeten. Gij zult er voor boeten, dat zweert Bakelandt!

Angstig wachtend, nu en dan zijn razernij luchtend door de grofste verzeningen en gemeenste uitdrukkingen, verbeidde de kapitein de anderen.

Zij kwamen, allen ontdaan en verschrikt, vloekende over de mislukte reis. Niemand was gevangen geraakt.

— We zijn verraden, en wee Floren en Narden, zo zij de schuldigen zijn! Morgennoen zal ik het weten. Iemand der bende moet morgenvoormiddag met bezems naar de hoeve gaan en alles afluisteren.

En hij wist het, de roverhoofdman. Floren en Narden vertoefden niet meer op de hoeve. Een van de dorpelingen had de mannen naar de pastoor zien gaan. De kapitein vermoedde het overige.

Woedend als een getergd dier liep hij door het Vrijbos, zinnend op wraak.

— Al moest ik mijn leven wagen, treffen zal ik ze met deze hand, waaraan reeds zoveel bloed kleeft. Ga, roep Simpelaere en Claeys, gebod hij aan een van de roverswijven.

Beide mannen kwamen en de kapitein deelde hun zijn bevelen mede.

De avond van Vrijdag was gevallen. Door het achterpoortje der pastorie verlieten twee mannen de woning.

Met een pakje op de rug en een dikke gaanstok in de hand hand trokken Floren en Narden heen, om in een andere streek hun leven te beteren. Zij wisten, dat Bakelandt diezelfde nacht een vergadering belegd had in de herberg van Roze en vertrouwden op zijn afwezigheid hier, om veilig Ieperen te bereiken en vandaar Frankrijk binnen te trekken.

Zwijgend stapten ze voort. Zij waren echter nog niet ver, toen een schel gefluit weerklonk. Beide mannen voelden dat hun hart stilstond. Het geschuifel van de bende...

Op hetzelfde ogenblik waren zij van zwarte gestalten omringd, werden op de grond geworpen en stevig gebonden. De aanvallers sleepten hen, zonder een woord te spreken, het bos in. Daar stond een mager paard, dat door een knaap aan de toom gehouden werd. De rovers, want het waren leden van Bakelandt's bende die deze aanval pleegden, snoerden hun gevangenen op de rug van de knol en voort ging het in de nachtelijke duisternis.

Floren en Narden begrepen volkomen hun vreselijke toestand. Zij wisten dat geen smeken hier helpen kon, dat ze in Bakelandt's macht waren, dat aan hun lot niets te veranderen viel.

Na enige uren bereikte de troep de bestemmingsplaats. De deur van Roze's herberg werd schielijk geopend.

— Hebt gij ze? klonk een vervaarlijke stem.

Als een verscheurend dier vloog Bakelandt op hen aan. Hij wierp ze ten gronde, zodat zij met het hoofd op de lemen vloer beukten, sprong dan van de een naar de ander, hun lichaam met zijn dolk kervend.

— Verraders. Gij meende mij te ontkomen! Zo wreekt Bakelandt zich. Ha, gij wilde ons aan het gerecht leveren. Ge legde bezoeken bij de pastoor af.

De aanwezigen zaten verstomd. Nimmer hadden zij hun hoofdman in zulk een staat gezien. Zijn ogen waren met bloed doorlopen; schuim droop langs

zijn lippen en kin neer. Zijn lichaam schokte heftig en bliksemsnel rees en daalde de gevaarlijke dolk. Soms bleef hij in zijn verwensingen en godslasteringen steken, alsof hij naar adem hijgde of geen schrikkelijke woorden genoeg kon vinden.

Bakelandt hield plots op. Hij bekeek een wijl zijn bijna onkenbare slachtoffers, gaf ze toen een schop en sprak, bedaard geworden :

— Brengt ze buiten en zijt allen gewaarschuwd! Roze, geef mij drank...

TIEST EN JOOS TANGHE

Een gezellige groep was de Dinsdag, volgend op het boven beschrevene, in het huis van pachter Moerman, nabij Langemark, verzameld.

De baas, een gulle Vlaming, zag het leven langs de vrolijke zijde.

Bazin Moerman was een welgedane boerin, in vrolijkheid niet onderdoende voor haar echtgenoot.

De zoon des huizes, Frans, daarentegen zag er een dromer uit en om zijn dikke lippen lag een trek, die bijna aan onnozelheid deed denken. Hij was het tegendeel van zijn zuster Mathilde, een meisje van tussen de twintig en vijf en twintig, die zeer op het gezelschap van haar gezel, Tiest Tanghe, scheen gesteld te zijn.

Tiest's broeder, Joos, kennen wij reeds uit de herberg « De Gouden Leeuw », waar wij hem in gesprek zagen met enige boeren uit de omtrek.

De dienstmeid was bazin Moerman behulpzaam met naaiwerk, terwijl Gillis, de knecht, zich enigszins afzijdig hield, als achtte hij dit gezelschap te voornaam voor hem.

Herhaaldelijk had de baas hem aangezet, wat naderbij te schuiven en toch niet te bescheiden te zijn, maar nutteloos.

— Schenk geen aandacht aan mij, meester, had de schelm geantwoord, want de lezer weet, dat een van Bakelandt's bende hier vertoefde.

Enige grote houtblokken knetterden in de wijde haard, want het schone Septemberweer had plaats moeten maken voor een gure wind, aankondiger van het kwade jaargetijde.

— Wel, wel, sprak de baas met een innig gevoel van tevredenheid, zo er nu geen Frans en of Bakelandt's bestonden, dan waren wij de gelukkigste mensen van de wereld, zoals wij hier gezellig bij elkander zitten.

— Ge hebt gelijk, Moerman, antwoordde zijn vrouw, waarom toch laat men ons niet met rust? Wij vragen immers al die vrijheid en gelijkheid, die volksrechten of hoe al die beloften uit het Zuiden verder heten mogen, niet. Opgedrongen weldaden zijn zelden welkom.

— Och, misschien loopt alles nog ten beste af, hernam de boer. In alle geval, geen zorgen voor de tijd. Ik ben wel gewapend, en vertrouw op mijn zoon en bovenal op mijn knecht, want Gillis, ge schijnt mij een sterke terel toe.

— Zonder te willen bluffen, zei de aangesprokene, mag ik u zeggen, dat ik een paar goede vuisten heb; waarlijk, Bakelandt en zijn aanhangers zouden wel spel met mij hebben. Ik geef er niet om geheel alleen in de stal te slapen.

Bij deze laatste woorden zag Frans kwaad op.

De jongen had het liever voor Tiest en Joos verborgen, dat hij uit vrees

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955